

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 5.3.2015
COM(2015) 108 final

2015/0056 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**Euroopa Liidu ja Samoa Iseseisvusriigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist
käsitleva lepingu sõlmimise kohta**

SELETUSKIRI

1. POLIITILINE JA ÕIGUSLIK TAUST

Nõukogu määruses (EÜ) nr 539/2001¹ loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Määrust (EÜ) nr 539/2001 kohaldavad kõik liikmesriigid peale Iirimaa ja Ühendkuningriigi.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 509/2014² muudeti määrust (EÜ) nr 539/2001, kandes 19 riiki üle II lisasse, kus loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud. Kõnealused 19 riiki on: Araabia Ühendemiraadid, Belau, Colombia, Dominica, Grenada, Ida-Timor, Kiribati, Marshalli Saared, Mikroneesia, Nauru, Peruu, Saalomoni Saared, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinid, Samoa, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tuvalu ning Vanuatu. II lisas on lisatud igale nimetatud riigile osutavale viitele joonealune märkus, milles täpsustatakse, et „vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast”.

Määrus (EL) nr 509/2014 võeti vastu 20. mail 2014 ja see jõustus 9. juunil 2014. Juulis 2014 esitas komisjon nõukogule soovitus anda talle volitused alustada läbirääkimisi viisavabaduslepingu sõlmimiseks järgmise 17 riigiga: Araabia Ühendemiraadid, Belau, Dominica, Grenada, Ida-Timor, Kiribati, Marshalli Saared, Mikroneesia, Nauru, Saalomoni Saared, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinid, Samoa, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tuvalu ning Vanuatu³. 9. oktoobril 2014 esitas nõukogu komisjonile läbirääkimisjuhised.

Kooskõlas määruse (EL) nr 509/2014 põhjendusega 5 ja vastuvõtmise ajal esitatud ühisdeklaratsiooniga kohaldatakse Colombia ja Peruu suhtes erimenetlust, mille kohaselt tuleb täiendavalt hinnata, kas nad vastavad asjakohastele kriteeriumidele, enne kui komisjon saab esitada nõukogule soovitusel võtta vastu otsused anda volitused alustada kõnealuse kahe riigiga läbirääkimisi viisavabaduslepingu sõlmimiseks. Kõnealused riigid ei olnud seetõttu lisatud eespool nimetatud soovitusse, mis nõukogule esitati.

Läbirääkimisi viisavabaduslepingu sõlmimiseks Samoaga alustati 19. novembril 2014 Brüsselis. Kõnealusel kohtumisel vaadati läbi kogu lepingu eelnõu tekst ja jõuti kokkuleppele kõikides eelnõu aspektides. Pärast mitut järgnenud mitteametlikku mõttevahetust paraferisid pealäbirääkijad lepingu 15. detsembril 2014.

Liikmesriikidele teatati sellest nõukogu viisatöörühma 21. novembri 2014. aasta koosolekul.

Liidu poolt on lepingu õiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artikli 77 lõike 2 punkt a koostoimes artikliga 218.

[...] allkirjastas [...] käsitleva lepingu liidu nimel. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a andis Euroopa Parlament nõusoleku lepingu sõlmimiseks [...].

¹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 539/2001, 15. märts 2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 509/2014, 15. mai 2014, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 149, 20.5.2014, lk 67).

³ COM(2014) 467, 17.7.2014.

2. LÄBIRÄÄKIMISTE TULEMUS

Komisjon on seisukohal, et nõukogu läbirääkimisjuhistes seatud eesmärgid on saavutatud ja viisavabaduslepingu eelnõu on Euroopa Liidule vastuvõetav.

Lepingu eelnõu lõpliku sisu võib kokku võtta järgmiselt:

Eesmärk

Lepinguga nähakse Euroopa Liidu ja Samoa kodanikele ette võimalus reisida viisavabalt teise lepinguosalise territooriumile kuni 90 päevaks mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.

Kõikide ELi kodanike võrdse kohtlemise tagamiseks on lepingusse lisatud säte, mille kohaselt Samoa võib lepingu täitmise peatada või lepingu lõpetada ainult kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide suhtes ning liit võib omakorda lepingu täitmise peatada või lepingu lõpetada ainult kõigi oma liikmesriikide nimel.

Ühendkuningriigi ja Iirimaa eriseisundit on kajastatud otsuse preambulis.

Reguleerimisala

Viisanõudest on vabastatud kõik isikud (tava-, diplomaatilise, teenistus- või ametipassi ning eripassi kasutajad), kes reisivad kõikidel muudel eesmärkidel peale tasustatava töö tegemise. Viimasesse reisijate kategooriasse kuuluvate teise lepinguosalise kodanike suhtes on igal liikmesriigil ning samuti Samoal õigus kehtestada kooskõlas kohaldatavate liidu või riiklike õigusaktidega viisanõue. Ühtlase rakendamise tagamiseks on lepingule lisatud ühisdeklaratsioon, milles tõlgendatakse tasustatava töö tegemise eesmärgil reisivate isikute kategooriat.

Viibimise kestus

Lepinguga nähakse Euroopa Liidu ja Samoa kodanikele ette võimalus reisida viisavabalt teise lepinguosalise territooriumile kuni 90 päevaks mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul. Lepingule on lisatud ühisdeklaratsioon, milles tõlgendatakse kõnealust 90-päevast ajavahemikku.

Lepingus võetakse arvesse nende liikmesriikide olukorda, kes veel ei kohalda Schengeni *acquis*'d täies ulatuses. Kuni kõnealused liikmesriigid ei ole sisepiirideta Schengeni ala osa, nähakse Samoa kodanikele viisavabaduslepinguga ette õigus viibida lisaks kogu Schengeni ala kohta arvestatud ajavahemikule kuni 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul iga kõnealuse liikmesriigi (Bulgaaria, Horvaatia, Küpros ja Rumeenia) territooriumil.

Territoriaalne kohaldamisala

Leping sisaldab territoriaalse kohaldatavusega seotud sätteid: Prantsusmaa ja Madalmaade puhul annab viisanõudest loobumine Samoa kodanikele õiguse viibida kõnealuste liikmesriikide Euroopas paikneval territooriumil.

Deklaratsioonid

Lepingule on lisatud järgmised ühisdeklaratsioonid:

- ühisdeklaratsioon viisavabaduslepingu sisu ja tagajärgi käsitleva ning muu asjakohase teabe, näiteks territooriumile sisenemise tingimuste laialdase levitamise kohta, ning
- ühisdeklaratsioon, mis käsitleb Norra, Islandi, Šveitsi ja Liechtensteini seost Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega.

3. JÄRELDUSED

Eespool esitatut silmas pidades teeb komisjon nõukogule ettepaneku kiita pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist heaks Euroopa Liidu ja Samoa vaheline lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlev leping.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Samoa Iseseisvusriigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon on pidanud Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi Samoa Iseseisvusriigiga (edaspidi „Samoa”) sõlmitava lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu (edaspidi „leping”) üle.
- (2) Kõnealune leping allkirjastati kooskõlas nõukogu [...] otsusega .../.../EL Euroopa Liidu nimel ... 2015 ja seda on nimetatud kuupäevast alates ajutiselt kohaldatud, eeldusel et leping hiljem sõlmitakse.
- (3) Leping tuleks heaks kiita.
- (4) Lepinguga luuakse lepingu haldamise ühiskomitee, kes võtab vastu oma töökorra. Sellisel juhul on asjakohane näha ette liidu seisukoha esitamiseks lihtsustatud kord.
- (5) Kooskõlas protokolliga Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes ning Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis*'d käsitleva protokolliga, mis on lisatud Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule, ei kohaldata käesolevat lepingut ei Ühendkuningriigi ega Iirimaa suhtes,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Samoa vaheline lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlev leping kiidetakse liidu nimel heaks.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja esitab lepingu artikli 8 lõikes 1 sätestatud teate⁴.

⁴

Nõukogu peasekretariaat avaldab lepingu jõustumise kuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 3

Lepingu artikliga 6 moodustatud ekspertide ühiskomitees esindab liitu komisjon, keda abistavad liikmesriikide eksperdid.

Artikkel 4

Komisjon esitab ekspertide ühiskomitees liidu seisukoha lepingu artikli 6 lõike 4 kohase töökorra vastuvõtmise kohta pärast nõupidamist nõukogu määratud erikomiteega.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*